

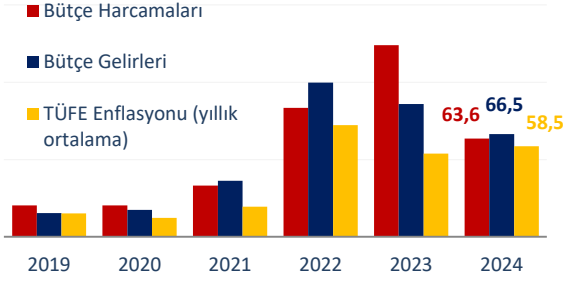
Merkezi yönetim bütçesi Aralık'ta 829,2 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçe açığı Aralık ayında 829,2 milyar TL ile Aralık 2023'tekine yakın bir seviyede gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri yıllık bazda %60,4 artarak 877,6 milyar TL olurken, bütçe harcamaları %22,3'lük nispeten daha ılımlı bir yükselişle 1,7 trilyon TL düzeyine ulaştı. Aralık ayında faiz dışı açık yıllık bazda %6,4 daralarak yaklaşık 754 milyar TL oldu.

2024 yılında bütçe açığı 2,1 trilyon TL seviyesinde gerçekleşti.

2023 yılında 1,4 trilyon TL düzeyinde gerçekleşen merkezi yönetim bütçe açığı yüksek enflasyonun ve deprem harcamalarının etkisiyle 2024 yılında 2,1 trilyon TL seviyesine yükseldi. Böylece bütçe açığı Eylül 2024'te açıklanan OVP tahminine paralel (tahminin %98'i) gerçekleşmiş oldu. 2024'te bütçe gelirleri %66,5, bütçe harcamaları da %63,6 artış kaydetti. 2023 yılında 705,8 milyar TL olan faiz dışı açık 2024 yılında 835,7 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

Bütçe Göstergeleri ve Enflasyon (yıllık % değişim)

Vergi gelirleri Aralık'ta 707,8 milyar TL oldu.

Aralık'ta yıllık bazda %60,4 ile TÜFE enflasyonunun üzerinde artan vergi gelirleri 707,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşerek toplam bütçe gelirlerinin %80,6'sını oluşturdu. Bu dönemde gelir vergisi yıllık bazda %122,6 (100,9 milyar TL) yükselerek vergi gelirlerini arttıran başlıca kalem oldu. Aralık'ta otomotiv satışlarında kaydedilen iyileşme paralelinde motorlu taşıtlardan alınan özel tüketim vergisindeki artışın da etkisiyle toplam ÖTV gelirleri yıllık bazda %48,2 (56,2 milyar TL) yükselerek vergi gelirlerini destekledi. Aynı dönemde dâhilde alınan KDV %82,3 artarken, ithalde alınan KDV %26,1 ile sınırlı bir artış sergiledi. Aralık'ta kurumlar vergisi gelirlerindeki yıllık artış da %1,6 ile sınırlı kaldı.

Vergi gelirlerinin %62,3 artarak 7,3 trilyon TL'ye ulaştığı 2024 yılında %120,1 (833,5 milyar TL) ile en hızlı artışı sergileyen gelir vergisi %20,9 ile vergi gelirleri içerisinde en yüksek paya sahip oldu. ÖTV gelirleri de yıllık bazda %113,6'lık (523,1 milyar TL) artışla söz konusu kalemi takip etti. Banka ve sigorta muameleleri vergisi (%122,6) ile dâhilde alınan KDV gelirlerinde (%114,7) enflasyonun üzerinde kaydedilen artışlar dikkat çekti. Öte yandan, ithalde alınan KDV gelirleri aynı dönemde %40,5 oranında artış kaydetti.

Aralık'ta bütçe harcamalarında sermaye transferleri geniş yer tuttu.

Aralık'ta bütçe harcamalarında kaydedilen yıllık artışta cari transferler (%38,8, 120,1 milyar TL), personel giderleri (%84,9, 79,9 milyar TL) ile mal ve hizmet giderlerindeki (%81,9, 66,9 milyar TL) yükselişler etkili oldu. Bu dönemde sermaye transferleri yıllık bazda %11,1 daralsa da toplam 568,4 milyar TL ile bu ay en yüksek harcama gerçekleştirilen grup oldu. Aralık'ta borç verme kalemindeki yıllık %108,8'lik artış da dikkat çekti. Bu kalem altında Devlet Demiryolları'na 42,7 milyar TL, görevlendirme giderleri altında da Boru Hatları ve Petrol Taşıma A.Ş.'ye 37 milyar TL ve sosyal güvenlik kurumlarına 62,7 milyar TL ödemeler gerçekleştirildi. Aralık'ta %77,8 artan faiz harcamaları da 75,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

2024 yılı genelinde faiz dışı giderlerde en yüksek pay alan 3 harcama grubu sırasıyla 3,9 trilyon TL ile cari transferler (yıllık artış oranı %62,8), 2,7 trilyon TL ile personel giderleri (%101,3) ve 943,1 milyar TL ile sermaye giderleri (%73,4) oldu. Sermaye transferleri kalemi ise önceki yıla kıyasla %25,4 daralarak 640,4 milyar TL seviyesinde gerçekleşti. 2024 yılı genelinde faiz harcamaları %88,3 yükselişle 1,3 trilyon TL oldu.

Beklentiler...

2024 yılında vergi gelirleri başta olmak üzere bütçe gelirlerinin olumlu performansına karşılık, deprem felaketinin de etkisiyle yüksek gerçekleşen bütçe harcamaları ve enflasyonist ortam bütçe açığının genişlemesine neden oldu. Maliye politikasının seyri 2025 yılında da enflasyonla mücadelede belirleyici temel unsurlar arasında yer alacak.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Aralık		%	Ocak-Aralık		%	OVP	Gerç./ OVP
	2023	2024		Değişim	2023			
Harcamalar	1.395,0	1.706,8	22,4	6.588,0	10.777,0	63,6	11.213,1	96,1
Faiz Harcamaları	42,3	75,3	77,8	674,6	1.270,5	88,3	1.297,8	97,9
Faiz Dışı Harcamalar	1.352,7	1.631,5	20,6	5.913,4	9.506,6	60,8	9.915,4	95,9
Gelirler	547,0	877,6	60,4	5.207,6	8.670,9	66,5	9.064,7	95,7
Vergi Gelirleri	441,2	707,8	60,4	4.501,1	7.304,9	62,3	7.605,5	96,0
Diğer Gelirler	105,9	169,8	60,4	706,5	1.366,0	93,4	1.459,2	93,6
Bütçe Dengesi	-848,0	-829,2	-2,2	-1.380,5	-2.106,1	52,6	-2.148,5	98,0
Faiz Dışı Denge	-805,7	-754,0	-6,4	-705,8	-835,7	18,4	-850,7	98,2

Not: Rakamlar yuvarlamalardan dolayı toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Büşra Ceylan
Uzman Yardımcısı
busra.ceylan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmaksuretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.